

Ospoljeni rad nam se raspao na dva sastavna dijela koji se uzajamno uvjetuju ili koji su samo različiti izraz jednog te istog odnosa; prisvajanje se pojavljuje kao otudjenje, ospoljenje, a ospoljenje kao prisvajanje, otudjenje kao istinsko udomaćenje.

Mi smo posmatrali jednu stranu, ospoljeni rad u odnosu prema samom radniku, tj. odnos ospoljenog rada prema samom sebi. Kao proizvod, kao neophodan rezultat toga odnosa, našli smo vlasnički odnos neradnika prema radniku i radu. Privatno vlasništvo kao materijalan, rezimirajući izraz ospoljenog rada obuhvaća oba odnosa, odnos radnika prema radu, proizvoda njegova rada i neradniku, kao i odnos neradnika prema radniku i proizvodu njegova rada.

Kad smo vidjeli da se u odnosu prema radniku koji radom prisvaja prirodu, prisvajanje pojavljuje kao otudjenje, samodjelatnost kao djelatnost za drugoga i kao djelatnost drugoga, životnost kao žrtvovanje života, proizvodnja predmeta kao gubitak predmeta koji prelazi u tuđu vlast, tudjem čovjeku, razmotrimo sada odnos toga, radu i radniku stranog čovjeka prema radniku prema radu i predmetu rada.

Prije svega treba primjetiti da sve što se kod radnika pojavljuje kao djelatnost ospoljenja, otudjenja, kod neradnika se pojavljuje kao stanje ospoljenja, otudjenja.

Drugo, da se zbiljsko, praktično odnošenje radnika u proizvodnji i prema proizvodu (kao duševno stanje) pojavljuje kod neradnika koji mu je suprotstavljen kao teorijsko odnošenje.

Treće. Neradnik čini protiv radnika sve ono što radnik čini sam protiv sebe, ali neradnik ne čini protiv sebe ono što čini protiv radnika.

Razmotrimo поближе ta tri odnosa.

Odnos privatnog vlasništva

...sačinjava kamatu njegova kapitala⁽⁴⁹⁾. U radniku, dakle, subjektivno egzistira to da je kapital čovjek koji je sam sebe potpuno izgubio, kao što u kapitalu objektivno egzistira to da je rad čovjek koji je sam sebe izgubio. Medjutim radnik ima nesreću da je živi kapital i stoga kapital koji ima potrebe, koji svakog trenutka kada ne radi gubi svoju kamatu, a time i svoju egzistenciju. Kao kapital, vrijednost radnika se penje prema potražnji i ponudi, pa čak i fizički postojanje radnika njegov život, bili